

ШАҲАР
ИЖТИМОЙ-
СИЁСІЙ
ГАЗЕТАСИ

ТОШКЕНТ ОҚШОМНИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган ◆ № 152 (9.344) 1999 йил 31 декабрь, жума ◆ Сотувда эркин нархда

2000
9-январь —
Ўзбекистон
Республикаси
Президенти
сайлови куни

ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ САЙЛОВЧИЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВИ

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод Ислам Каримовнинг сайловчилар билан учрашувлари давом этмоқда. Ана шундай мулоқотлардан бири янги йил арафаси — 29 декабрда Тошкент вилояти сайловчилари билан бўлиб ўтди.

Фидокорлар миллий демократик партияси томонидан номзоди кўрсатилган Ислам Каримов билан учрашуви Ўзбекистон Республикаси Президентлигига сайлов ўтказуви 10-Тошкент вилояти округ сайлов комиссиясининг раиси Умар Муслимов очди.

Президентликка номзоднинг ишончли вакили, Паркент тумани ҳокими Турпо Холтоев йиғилганлари Ислам Каримовнинг таржимаи ҳоли ва сайловолди дастури билан таништирди. У ўз сўзида Ислам Каримов юртимиз истиқлолининг асосчиси, тараққиёт йўлини белгилаб берган давлат раҳбари, ҳалқимизнинг келажагини таъминлашга қаратилган ислохотларнинг бошловчиси ва раҳнамоси эканлигини таъкидлади.

Учрашувда Ислам Каримов нутқ сўзлади. Давлатимиз раҳбари Тошкент вилояти улкан ва ноёб салоҳиятга эга эканини, бу ерда беҳисоб имкониятлар, ривожланган коммуникация тармоқлари, шақланган инфратузилма, юксак малакали кадрлар мавжудлигини қайд этди.

Бугунги кунда Тошкент вилояти мамлакатимизнинг саноати юқори даражада ривожланган минтақаларидан бирига айланиб, республика саноат маҳсулотининг 11,5 фоизини, электр энергиясининг 45 фоизини, кўмирнинг 98 фоизини, цементнинг 43 фоизини, пўлат ва металл прокатининг 100 фоизини, рангли металлларнинг асосий қисmini ишлаб чиқармоқда. Юртбошимиз қайд этганидек, замонавий корхоналарнинг ишга туширилиши натижасида вилоятда четта маҳсулот экспорт қилувчи саноат корхоналари сони 31 тадан 56 га етди, экспорт ҳажми 3,6 баробар ошди. Унинг таркибиде пахта толасининг улуши камайиб, қишлоқ ҳўжалиги хом ашёсидан ишлаб чиқарилган тайёр маҳсулотлар ҳажми ортиб бораётгани айниқса, муҳимдир.

Вилоятда хорижий сармоялар иштирокида 111 та корхона фаолият кўрсатмоқда. Жорий йилнинг 11 ойида улар 13,5 миллиард сўмликдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарди. Айниқса, Жанубий Корея иштирокида тузилган «Қабул-Ўзбек компани», Чехия билан ҳамкорликдаги «Кенаф», Буюк Британия иштирокида

ги «Конмит», «Ўзбекистон-Германия саёй-ҳаракатининг маҳсули бўлган «Киббо» сингари қўшма корхоналарнинг фаолияти самарали бўлмоқда.

Ислам Каримов Тошкент вилоятининг кўп тармоқли қишлоқ ҳўжалиги соҳасида бўлаётган ўзгаришлар ва ислохотлар ҳақида гапирар экан, аввало, бу йилнинг ўзида вилоят пахтакорлари ва галлакорлари эришган ютуқлар ҳар қанча таҳсинга сазоворлигини айтиб ўтди. 283 минг тонна пахта, 322 минг тонна галла етиштириб, шартнома режаларини ошириб бажарган вилоят деҳқонларига фидокорона меҳнатлари учун чин қалбдан миннатдорлик билдирди.

Кейинги йилларда вилоятда аҳолини табиий газ ва тоза ичимлик суви билан таъминлаш борасида сезиларли ишлар амалга оширилди. Хусусан, 5 минг километрдан ортиқ табиий газ ва минг километрдан ортиқ ичимлик суви қувурлари фойдаланишга топширилди. Шу йиллар мобайнида аҳолини газ билан таъминлаш даражаси 52 фоиздан 79 фоизга, суви билан таъминлаш эса 75 фоиздан 90 фоизга етди. 2005 йилгача яна 4 минг 200 километр табиий газ, 800 километрдан зиёд ичимлик суви қувурлари тортиш кўзда тутилган.

Ислам Каримов Янгйобод воқеаларига тўхталиб, бу ҳол барчамизни янада огоҳ бўлишга, ҳўшёрликни асло йўқотмасликка даъват этишини, юрт оёсийишталлигини, аҳоли тинчлигини сақлаш фақат Қуролли Кўчлар ва ҳўқуқ-тартибот органларининг вазифаси эмас, ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиз эканлигини таъкидлади.

Ўзини ақунлар экан, Йўлбошимиз бугунги асосий кўч-қўдратимиз — одамларнинг эртанги кўнга, тинчлик ва барқарорликка, фаровон турмушга ишончи эканини айтди.

Учрашувда сўзга чиққан Оҳангарон тумани меҳнат фаҳрийси Эргаш Оқилов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ўткир Ҳошимов, вилоят санитария-эпидемиология станцияси бош шифокори Владимир Андреев, Олмалик шаҳар 18-ўрта мактаб директори Искра Паки, Қайсар тумани ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Бибихон Шералиева миллий кадриятларимизни тиклаш, халқимизнинг фаровонлигини юксалтириш, миллатларара товушлиқни мустаҳкамлаш, фарзандларимизни баркамол инсонлар этиб тарбиялаш ва бошқа хайрли ишлар бевосита Ислам Каримов раҳнамолигида амалга оширилаётганини айтиб ўтдилар. 2000 йил 9 январда сайловчилари Ислам Каримов номзоди учун овоз беришга қаҳқирдилар.

Беҳзод УСМОНОВ,
Неъмат ДУШАЕВ (ЎзА).

АБДУЛҲАФИЗ ЖАЛОЛОВНИНГ САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВЛАРИ

Халқ демократик партиясидан мамлакат Президентлигига номзоди кўрсатилган Абдулҳафиз Жалоловнинг қашқадарё вилояти сайловчилари билан учрашуви бўлиб ўтди.

Учрашуви Ўзбекистон Президентлигига сайлов ўтказуви 13-Қашқадарё округи

сайлов комиссиясининг раиси Назар Ҳақимов очди. Ўзбекистон Президентлигига номзоднинг ишончли вакили, Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти кафедре мудири, таърих фанлари доктори Маҳмуд Худойкулов йиғилганлари А. Жалоловнинг таржимаи ҳоли ва сайловолди дастури билан таништирди.

Сўнгра Ўзбекистон Президентлигига номзод А. Жалолов нутқ сўзлади.

Учрашувда сўзга чиққан Қарши давлат университети кафедре мудири, фалсафа фанлари доктори Анвар Чориев, ХДП Шаҳрисабз туман кенгашининг биринчи котиби Мансур Остонов, Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институтининг услубчиси Гўлсана Тиллаева, «Маънавият ва маърифат» кенгаши Қарши туман бўлимининг раҳбари Қодир Мажидов сайловчилари 2000 йил 9 январда бўлидиган Ўзбекистон Республикаси Президенти

сайловида фаол иштирок этишга даъват этдилар.

А. ТАЙПАТОВ,
ЎзА мухбири.

Самарқанд Кооператив институтида Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан мамлакат Президентлигига номзод, мазкур партия Марказий Кенгаши биринчи котиби Абдулҳафиз Жалоловнинг самарқандлик сайловчилар билан учрашуви бўлиб ўтди.

ЯНГИ МАРРАЛАРНИ КЎЗЛАБ

Янги йил арафасида муҳбиримиз Тошкент шаҳар ҳокими, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутаты Козим ТўЛАГАНОВ билан учрашиб, кузатилаётган йил таассуротлари ва Янги йил режалари ҳақида суҳбатлашди

— Муҳтарам Козим Носирович, 1999 йилнинг сўнги кўнарида, турибмиё, Кузатилган ана шу йилнинг таассуротлари ҳақида, мамлакатимиз, шу жумладан, пойтахт аҳли ҳаётида унинг тутган ўрни ҳақида нималар дея оласиз?

— Бир суз билан айтадиган бўлсак — 1999 йил — Истиқлолнинг сакizinчи йили иқтисодий-сиёсий, иқтисодий ва маънавий ҳаётимизда салмоқли натижаларга эришган йил бўлди, дейиш мумкин. Ҳақиқатан ҳам муҳим воқеаларга бой бўлган бу йилни ҳар жиҳатдан мамнуният билан кузатишга ҳаққимиз. Бунга лоақал пойтахтимизнинг бугунги қиёфасига бир назар ташлаш билан ҳам ишонч ҳосил қилиш мумкин. Шаҳримиз янада гўзаллашди, янада юксак санобат касб этди, обод ва кўркам бўлиб қолди.

Кўпала маъмурий ва уй-ҳўй бинолари бунёд этилди, янги шўхчулар пайдо бўлди. Аҳолининг манзилини яқин қилиш мақсадида ўзининг қўрилиш услуби, технологияси ва мустаҳкамлиги билан Марказий Осиёда мисли йўқ икки йўналишда бир йўлга уч қатордан машиналар ҳаракатланадиган Юнусобод ва Қўллик кўриклари барпо этилди. Бунёдкорларимизнинг маънавий ва матонатни тўрайиб бир арим йилга мўлжалланган шў ҳажми тежорлик билан 8 ойда адо этилди. Иқтисодий соҳада ҳам муҳим сиғиллашга эришилди. Чўноччи, дастлабки маълумотларга кўра ишлаб чиқариш ҳажмларининг ўсиш суръати кейинги йилларга нисбатан энг юқори бўлиб, 105,9 фоизни ташкил этди. Истеъмол моллари ишлаб чиқариши бир маромда кўпайиб бормоқда. Шаҳар аҳолисини нон ва нон маҳсулотлари, қандолат, макарон, бошқа асосий турдаги маҳсулотлар билан узлўксиз таъминлаш йўлга қўйилган.

Шаҳримизда хорижий сармоядорлар иштирокида 2788 та корхона рўйхатга олинган бўлиб, уларда ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг умумий ҳажми 52 миллиард 118 миллион сўми ташкил этди. Иқтисодий соҳалар жадал ривож топмоқда. Аҳолини газ билан таъминлаш ахшиланди. Жумладан, газ тармоқлари 1 минг километрга етиб, жами газлаштирилган хонадонлар сони 535 мингга етди. Пойтахтининг газ билан таъминлиниши бугунги кунда 97 фоизни ташкил этмоқда.

1999 йил кадрлар тайёрлаш бўйича Миллий дастури билан таъдибқ этишда муҳим босқич бўлди. 9720 ўқувчига мўлжалланган замонавий касб-ҳўнар коллежлари ҳамда 5355 ўқувчини бағрига олган академик лицейлар ишга туширилди. Уларнинг барчаси энг замонавий асбоб-анжомлар, компьютерлар, ўқув қўланма-

лари ва мебеллар билан жиҳозланган. Тошкентда Марказий Осиёда ягона Иломи университетининг очилиши маънавий-маданий ҳаётимизда муҳим воқеа бўлди. 464 минг квадрат метр ҳажмидаги уй-ҳўйлар фойдаланишга топширилди.

Умуман, йилмиз ақунларини сарҳисоб қилаверсак, яна кўп нарсаларни тилга олиш мумкин. Жумладан, шаҳарни ободонлаштириш, кўкўлавларлаштириш ва санитария ҳолатини яхшилашга жўда катта маблаглар сарфланиб, бу соҳада кескин ўзгаришларга эришилди. Аҳолига транспорт хизмати кўрсатиш сифати ва маданияти сезиларли даражада ошди. Шаҳар қўчаларида қатнаётган замонавий «Мерседес-Бенц» автобуслари, «Шкода» троллейбуслари, «Татра» трамвайлари хизматидан пойтахт аҳли ҳам, меҳмонлар ҳам мамнун. Тошкент метрополитенининг учинчи Юнусобод йўналиши қўрилиши жадал олиб боришмоқда. Алсқа хизматда тўб бурилишларга эришилди. Абонентлар умумий сони қарийб 500 мингга етай деб қолди.

Дарвоқе, яқиндагина поёнига етган ва мамлакатимиз демократик тараққиёт йўлидан очилмай бораётганининг янги ёрқин нақибини айландирган республика Олий Мажлиси ва халқ депутатлари Маҳаллий Кенгашларига бўлиб ўтган сайловлар ҳам ана шу жиғислик ва бирдамликни, жамиятимизда юзага келган мустаҳкам иқтисодий барқарорлиқни бутун ҳақон жамоатчилигига рўй-рост кўрсатди. Сайловларда халқимизнинг мўтлақ кўпчилиги фаол иштирок этганилиги, фўқаролар уларда беш сиёсий партия, ҳокимият вакиллик органлари ва мўстакўл номзодлар ичидан энг мўносибларини танаб, овоз берганиликлари ҳам бунинг ёрқин далилидир. Мамлакат олий қўнўчилик органи — Олий Мажлисимиз ҳам, халқ депутатлари шаҳар Кенгаши ҳам аҳоли турли қатламлари манфаатларини ифодаловчи сиёсий кўчлар вакилларидан иборат таркибда шаклланди.

— Козим Носирович, кириб келаетган Янги йил режалари ҳам аниқ бўлиб қолгандир? Пойтахтликлар олдида бу йил қандай вазифалар турибди?

— Албатта, кириб келаетган Янги йилни ҳаммамиз ўзгача ҳаяжон, ўзгача тўйгулар билан кўтиб олаёلمиз. Пойтахтликлар ҳам бутун мамлакатимиз аҳли билан бир қаторда янги йилга ўз тақдирлари, ёрқин келажакларига қатъий ишонч билан, яратувчилик, бунёдкорлик гайрат-иштиёқлари жўш ўрган ҳолда кириб борадилар. Чўнки бунинг учун зарур бўлган барча шароитлар — иқтисодий, иқтисодий, сиёсий ва маънавий замин ХХ асрнинг сўнги йиллари, айниқса 1999 йилда тўлалигича яратилди. Халқимиз ва ҳаммамиз Истиқлол нашидасини суриб, унинг қадр-қимматини чўқур идрок эта бошладик.

Янги йилнинг дастлабки кўнлариде — 9

Сандикром САИДВАЛИЕВ суҳбатлашди.

ПРЕЗИДЕНТ АРЧАСИНИНГ ЁҒДУЛАРИ

Пойтахтимизнинг барча болажонлари орзиқиб қутган яна бир ажойиб воқеа юз берди. Мухташам Халқлар дўстлиги саройидаги Президент арчасининг сўзла ва мафтункор, нурафшон ёғдулари порлаб ҳамманинг кўнглисиз олам-олам қўвонч ва нур олиб кирди.

Байрамона руҳ Халқлар дўстлиги саройига кириваришданок сезилади. Ниҳоятда чиройли қилиб безатилган майдон, эртақона ҳайвонларнинг ниҳоятда катта пуфланган кўринишлари, ҳаво шарни — ҳамма-ҳаммаси бу ерда юз берадиган воқеадан дарак бери турар эди. Бу ерга кириваришда чиройли қилиб безатилган арча ёнида шўх мўсиқа садолари остида болаларни Қорбобо ва Қорқиз қўчоқ очиб қўтиб олдилар. Бу ерга келган кам таъминланган оилаларнинг болалари, пойтахтимиздаги ва республикамиздаги Меҳрибонлик уйлари ва мактаб-

интернатларининг болалари зўр завқ-шавқ билан қўшиқлар айтишиб, рақсларга туш-

дилар. Ана шўндан кейин уларнинг ҳаммаси Янги йил томошаларига таклиф этилди.

Томошалар бошланиши олдида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Нарзулла Жўраев болаларга мўрожаат қилиб, давлатимиз раҳбари Ислам Каримов номидан бу ерга тўпаланганлари Янги йил билан табриклади ва мамлакатимизнинг ёш фўқароларига Президентимизнинг энг самимий ва қўзғин қўтловларини етказди.

Шўни айтиш керакки, эртақона Янги йил томошаси зўр муваффақият билан ўтди ва у қизалоқлар ва болакайлар қалбига бир олам қў-

вонч бағишлади. Томошалар давлатимиз раҳбарининг болаларга совғаларини — «Туфин» фирмасида тайёрланган ўйинчоқлар ва ширинликларини топшириш билан ниҳоясига етди.

Президент арчаси очилиши маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ҳамидулла Кароматов, Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазири Хайрулла Жўраев қатнашди.

(Ўз мухбиримиз)
СУРАТЛАРДА: Халқлар дўстлиги саройида Президент арчаси шодёнлар.

Рустам Шарипов олган сураглар.

Сўз — янги сайланган депутатларга ХАЛҚ ИШОНЧИ — БУЮК БАХТ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва маҳаллий Кенгашларига ўтказилган сайловлар қўнпартиявийлик, ошқоралик ва демократик тамойилларга амал қилган ҳолда ўтказилганлиги Ўзбекистонимиз келажигида муҳим роль ўйнайди. Ҳар бир сайловчи номзодларининг энг мўносибларига овоз бериб, уларга юксак ишонч бидирдилар. Биз ҳам халқ ишончига қозongan депутатлар билан учрашиб, уларнинг қалб ихчорларини тингладик.

● Тўрабек ДОЛИМОВ, Тошкент Давлат университети ректори, Олий Мажлиси депутати:

— Эски йил ақунлар экан, инсон ўтган кўнларига албатта, назар ташлайди. 1999 йил мен учун ниҳоятда қадри ва бахтли йиллар қаторидан ўрин олганидан бениҳоя мамнунман. 12-Қоракмиш сайлов округидан Олий Мажлиси депутатлигига сайландим. Халқ ишончи — энг буюк бахтдир. Энг олий ниятим ҳам халқимга, юртимга хизмат қилишдир.

Кириб келаетган 2000 йилда мамлакатимиз келажиги учун муҳим воқеа саналган Республика Президенти сайлови ўтказилди. Ўйлайманки, 9 январни орзиқиб қутатган сайловчиларимиз, албатта мўстакўллимиз раҳнамоси, фидойи инсон Ислам Каримовнинг номзодини қўллаб-қўвватлайдилар.

● Маҳмуд ГАНИЕВА, «Тошўқимчи» ҳиссадорлик жамияти тўқувчиси, шаҳар Кенгаши депутати:

— Ўтаётган йил ҳаётимизни энг сермазмон дамлари бўлди десам хато қилмайман. Халол меҳнатим билан эл-юрт орасида танилганим ўз самарасини берди. Менинг номзодим сайловчилар ташаббускор гуруҳи томонидан 58-Бошлиқ сайлов округидан шаҳар Кенгаши депутатлигига кўрсатилган эди. Сайловчилар номзодимни депутатликка мўносиб деб топшишгандан беҳад мамнунман. Мен деимо меҳнатда тобланган, ҳалол, виждонан ишлаган ва яшаган одамларни қадрайман. Овоз берган ҳамшаҳарларим ишонччини оқлаш менинг энг юксак бурчим саналади. Баракали меҳнатим билан эса мўстакўл юртим равнақиға ўз хиссамни қўшаверман. Шўниддек, Ўзбекистонимизнинг ҳаётидаги энг муҳим воқеа — 2000 йил 9 январда ўтказиладиган Президент сайловида юртдошларимга фаоллик тилайман.

Дилноза ФИЌОВА.

ТАНЛОВГА МАРҲАМАТ!

Тошкент шаҳар ҳокимлиги 2000 йил Наврўз умумхалқ байрами мўносабати билан пойтахт қўчалари, майдонлари ва болгариини миллий байрам руҳига мос равишда бадий безаш учун 2000 йилнинг 1 январидан 15 январигача энг яхши лойиҳалар учун

ОЧИҚ ТАНЛОВ

эълон қилади.

Ушбу танловда малакали ҳамда ҳаваскор рассомлар иштирок этишлари мумкин. Лойиҳаларда халқимизнинг энг севимили Наврўз байрами таровати, миллий ўрф-одатлар, халқ оғзаки мўжоди ва қадимий аънаваларимиз ҳамда кадриятларимиз бетақорлиги, уйғониш ва янгилиниш — ба-

ДАВР САДОСИ

БАРЧА МАНБАЛАРДАН ОЛИНГАН СЎНГИ ХАБАРЛАР

- Ўзбекистон Фан ва техника давлат қўмитасида 2000 йилги Президент стипендиатларига дипломларини топшириш маросими бўлиб ўтди.
- Юртимизда Меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари ва эҳтиёжманд оилалар фарзандларига Президент совғаларини улаштириш аънағана айлиниб бормоқда. Айни шу кезларда бундай тантаналар республикамизнинг барча вилоятларида бўлиб ўтмоқда.
- Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг «Ахборотномаси»нинг учинчи сони нашрдан чиқди.
- Республика ёшларининг «Қамолот» ҳамғармаси биносиде болалар иходиёти кўргазмаси очилди.
- Мухаррама Турғунбоева номидаги «Ўзбекракс» миллий рақс бирлашмаси болалар учун Янги йил совғаси тайёрлади.
- Ўзбекистон Республикасининг Вашингтондаги элчихонасиде тарихий воқеа — Президент сайловиға бағишланган сайловчилар йиғилиши бўлиб ўтди.
- Россия қўшинлари Грозний маркази йўналишида қақшатиқ қаршиликка дуч келди. Жангарилар Россия ҳарбий кўчлари назоратта олишиға ҳалақат бериш учун Грозний жанубидаги бир нечта шаҳарчаларда қарши ҳўжум уюштиришди.
- Американин «Дискавери» фазовий кемаси Флоридадаги Кеннеди номидаги космодромға муваффақиятли қўнди.
- Шимоллий Европа мамлакатларида кучли довул юз берди.
- Қандаҳорға қўндрилган Ҳиндистон авиалайнери жангарилар томонидан ҳамон тўтқинликде сақланмоқда. Келишўвға биноан самолёт эртаға Афғонистонни тарқ этиши керак.
- Украина ташқи ишлар вазирлиги консули бошқармасининг собиқ раҳбари Василий Ковал коррупцияда айбланиб, беш йил қамоқ жазосига ҳўкм қилинди.
- Тожикистоннинг Қўрғонтепа шаҳрида қатор террорчилик ҳаракатларини уюштирганиликда айбланган уч киши ўлим жазосига ҳўкм этилди.
- Хитой шаркидаги Гуандун вилоятида ҳавонинг қаттиқ совиб кетилиши оқибатида маҳаллий қишлоқ ҳўжалигига катта зарар етди.

хор фасли мавзўси ўзига хос миллий руҳда тараннум этилиши керак.

Ишлар плакат, эскиз, диорама ва бошқа кўринишда, муаллифға мақбул ҳажмида бўлиши мумкин.

Танлов голиблари пул мукофотлари билан тақдирланадилар.

Голиб деб топилган ишлардан шаҳарни безаш учун фойдаланилади.

Лойиҳалар Ободонлаштириш бош бошқармаси (Мовароуннахр, 11) 11-хонаға топширилиши лозим.

Маълумот учун телефон: 133-35-14

Ташкилий қўмита

РЕЖАЛАР БИСЁР

Ўзбекистон халқ артисти,
Ўзбекистондаги Ўзбек Давлат
академик драма театри
директори:

— Ўтиб бораётган йил мамлакатимиз ҳаётида буюк ўзгаришлар, бекиёс ютуқларга эришилган, самарали йил бўлди. Айниқса йил якунида кетма-кет бўлаётган сайловлар, янги асрнинг кириб келиши, буларнинг ҳаммаси айни мувоваққатда кўнглимизни оғирлаштириб келган яна ҳам қувончли сазовор.

Бизнинг театр жамоаси учун ҳам бу йил муваффақиятларга бой йил бўлди. Бу нафақат менинг фикрим, балки театр жамоаси, танқидчилар, адабиётшунослар томошабинларнинг ҳам фикрлари шундай. Мен ўз ҳаётимни театрсиз тасаввур этолмайман. Театр ҳаёти менинг ҳаётим билан chambarchas bog'langan. Қувончу шодликлари, ютуқлари шу театр билан bog'liq. Негаки театрда кўк йилдан зиёд ишод қилиб келаямиз. Етти йилдан бундан ортиқ йиллар бўлди.

Театрнинг бу йилги катта ютуғи — бу Ўзбекистонда ўтказилган барча театр фестивалларига олий мукофотларга сазовор бўлганлиги. Шунингдек, бу йил театримиз саҳнасида бешта янги спектаклнинг томошабинлар ҳўкимига ҳавола қилинган деб ўйламан. «Ҳаётдан тўйган тун», «Қирол Лир», «Энага», «Эргиннинг орзуси» ва шу жумладан болаларимиз учун ҳар йили ўтказиладиган Янги йил совғаси — Арча олдида томошалар, «Жодугар қанзақ» номли кичкинтойлар севиб томоша қилдиган спектакль фикримнинг далилидир. Энг қувончлиси, театр зали ҳар йилдан бу йил жуда гавжум бўлди. Халқимиз театрга келиб мириқиб ҳордиқ чикара, маънавий озик олиб, томошадан қўнгли тўлиб, мамнун бўлиб чиқса, бу биз театр жамоасининг яна бир катта ютуғи, деб ўйламан.

Йил якунида молиявий режаларимиз, томошабинларни жалб этиш каби режалар муваффақиятли бақарилди. Янги йилдан умидимиз катта. Янги йилда янгича ўйлар, режалар асосида янги-янги асарлар яратиш, томошабинларга манзур бўладиган томошаларни саҳнага қўйиш ниятидамыз.

Оилада мен ўзимни оилада деб биламан. Оиламиз мустаҳкам, рафидан, ўғил-қизларим даврасида бахтиёр отаман. Келгуси Янги йилнинг Соғлом авлод йили деб номланган барчаимизни қувонтириб. Чунки фарзандларимизга, ёшларга эътибор янада кучайди. Соғлом фикрли, соғлом йил авлод бизнинг орзу-умидимиз. Янги йил арафасида мен «Оқшом» газетаси жамоасига ва ҳамюртларимизга фақат мустаҳкам соғлиқ, хуш кайфият, хонадонларига осойишталик, файзу баракот тилайман.

ШУКРОНАЛИК

Дилором ОМОНУЛЛОЕВА,
таниқли бастакор, Ўзбекистонда
хизмат кўрсатган
маданият ходими:

— Биз ёрқин, дорилмон қўнларда яшамокдамыз. Бизнинг энг катта ютуғимиз, бебаҳо бойлигимиз бу — юртимиз тинчлиги, осойишталиги. Бу қўнларнинг қадрига етиб, шукроналар айтишимиз лозим. Ҳар қўни тўнғонда ҳар бир хонадонда ойна жўн ҳар радиодан қўнқор қўнқор ва майин қўн янграйди. Қўнқор ва мусиқа тинглаш халқимизнинг жўн дили. Халқимиз санъатсевар халқ. Қўнқоримиз фақат эзгулик, меҳр-муҳаббатга ошўфта. Чўнқи оқил ва доно Юртбошимиз барпо этаётган келажакда буюк бахтли замонда яшаймиз.

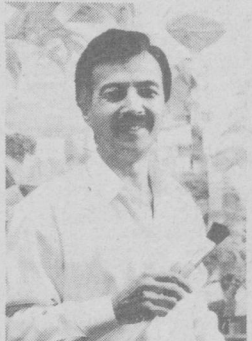
Мана ўтиб бораётган 1999 — Аёллар йили қўн хўхатдан бошқа йилларга нисбатан салмоқли, улкан ютуқларга бой йил бўлди, десак мўбўлага бўлмайди. Бу йил биз бастакорлар ҳаётида ҳам янада қўнқончи, унутилмас йил бўлди, Ўзбек санъаткорларимиз орасида истеъдодли хонанда, бастакорлар сафи йилдан йилга кенгаймокда. Бу йил менинг ижодим ҳам барақали ва самарали йил бўлди. Бир қанча янги асарлар яратдим. Ўзбекистон халқ артисти Ҳўлмўмон Ёқўбўв, хонадонлар Лариса Москалёва, Аёла Раҳимова, Дилшўд Каттабеков ижро этган қўнқорлар учун кўн басталдим. Энг қўнқорларим, шўнлар — Хўршўд Даврон ва Мўхиддин Омоннинг Ватан ҳақидаги қўнқорларга ўзим ижро этган ўтган янги қўнқоримни тайёрлаб, магнит тасмасига ёздирдим.

Бу йил Самарқанд шаҳрида ўтказилган «Шарқ тароналари» II халқаро мусиқа фестивали айниқса жуда катта нўбўзга эга бўлди. Унда ҳайрат азўси сифатида иштирок этдим. Фестивалда Ўзбекистонлик «Шарқ бўлбўли» номини олган Насиба Сатторова юксак мукофот — Гран прига сазовор бўлди. Бу беҳад қўнқончи воқеа албатта. Бундан ташқари бу йил Ўзғўфия номидаги Давлат мукофоти тасўси этилиб, унда ҳам комиссиянинг масўлу қўнқорни этиб таниланди. Шўннингдек, «Ўзбекистон» — Ватаним меним. «Садо — 99» республика қўнқор танловларида ҳам ҳайрат азўси ман. Ўтиб бораётган бу йил мен учун масўулиятли ва амалди йил бўлди, деб фахр билан айта оламан. Энди келгуси 2000 йилдан ҳам умидларим катта. Келгуси йилда II халқаро симфоник фестивал ўтказиш режалаштирилган. Ана шу фестивал учун йирик асарлар ёзиш ниятидаман. Шўннингдек, Нарвўз байрамига ҳам қўнқорлар кўрўк-танловли ўтказиб, ёш, янги номларни танлаш умидидамыз.

2000 йил — Соғлом авлод йили деб номланган биз, санъат аҳлини ҳам беҳад қувонтириб. Чўнқи соғлом авлод — келажакимиз пойдевори. Биз ижодкорлар ҳам асосий мавзўимизни соғлом авлодга — фарзандларимизга бағишладим.

Фурсатдан фойдаланиб барча ҳамюртларимизни Янги йил билан қўнлайман. Хонадонларига тинчлик, хотиржамлик, оилавий бахт тилайман.

ОРЗУЛАР ҚАНОТИДА

Ортақали ҚОЗОҚОВ,
Ўзбекистон Республикаси
санъат арбоби, рассом:

— Мана йил якунида, янги аср бўсағасида турибмиз. Ҳар бир ижод кишисининг қалбида янги-янги улкан режалар, эзу ниятлар ҳўкўмон.

Ижодкорнинг биринчи муваффақияти унинг яратган асарларидир. Ўтиб бораётган йил мен учун ютуқларга бой йил бўлди. Қўнлар янги картиналар яратдим. Жўмладан, мўҳаммад Президентимизнинг 1999 йили Аёллар йили деб эълон қилишлари мени ижодимда гўзал опа-сингилларимиз, мўнис онахонларимизга бағишлаб «Беғў-қўнқор оналик», «Шарқ гўзали», «Малика», «Тўрмўш бўсағасида», «Ҳаёт қалағи», «Умр бахти», «Қўша қариганлар», «Қўнғил армони» каби қатор асарлар яратишга илҳом берди. Тўғаб бораётган асримизнинг охириги йилида Америка, Германия, Малайзия каби хорижий мамлакатларда ташқили этилган кўргазмаларда ўз асарларим билан қатнашдим. Ижодим ҳақида эссе-қўнқор нашр этилди. Шўннингдек, қўнлар ижодий ўчаршўлар бўлиб ўтди. Жўмладан, Наманган, Фарғона вилоятларининг чекка қишлоқларидаги мўхлисларим ҳамда мактаб ўқувчилари билан яқиндан суҳбатда бўлдим. Қишлоқ ҳаётидан меҳнатқўш, фидойи инсонлар ҳақида турли қораламалар чўзиб қўнқордим. Тўғаб бораётган йилда ҳам ўзимнинг доимий фасолиятим билан жамоат ишларида ҳамда ўз олдими қўнлар орзуларим йўлида тинимсиз иш олиб бордим. Кириб келаётган аср бошида қўн нарсалар ҳақида ўйлаб қоламан. Ўз асарларим бўки асри қандай боғлаш мўмкин? Албатта, янги асрга хос ва янги изланишлар олиб бориш керак.

Янги — 2000 йилни Президентимиз Соғлом авлод йили деб эълон қўнқордим. Бўнда қўн рамзий маъно бор. Дарҳақиқат, юртимиз тарихида илм-фанга, ёш авлодга эътибор мўстакўлидан сўнг етакчи даражага қўнқорди. Юртбошимиз мўстакўлигимизнинг дастлабки йилларидаёқ ёш авлод соғлиғи, маънавияти ва ҳар томонлама билим олишига катта эътибор қаратилар. Шў юртининг ижодкор фарзанди сифатида мен ҳам соғлом авлод, баркамол авлод орзуларини ҳақида асарлар яратиш ниятидаман. Бўндан ташқари янги йил бошларида Ўзбек расомларининг Японияда ташқили этилаётган кўргазмаси учун янги ишлар тайёрлайман.

Йилнинг ўрталарида, янги июль-август ойларида Ўзбекистон Бадий академияси ҳамда Миср Араб Республикасининг маълакатимиздаги элчиликлар билан ҳамкорликда Кохирада ташқили этилаётган шахсий кўргазмага янги асарлар тайёрлаш, шўлар жўмласидандир. Ҳўллас, қўн орзу-умидларимнинг ўшатишини шў янги аср бошидан қўнқор оламан.

Шўннингдек, севишли «Тошкент оқшўми» газетаси жамоаси ҳамда мўстакўлиларини кириб келаётган Янги йил билан тарқилаб, эзу ниятларимни ижор этаман.

Мушоира

КЕЛМОҚДА, ХАЛҚИМГА
САЛОАТ ЧОРАЛАБ

Янги йил келмоқда чўзиб қўнқорлар,
Эй халқим, қўнқонинг сен ҳам келгўроқ оч.
Пок ният ёритар унинг йўлларин,
Пойига орзуниг зар нуллариин соч.

Янги йил келмоқда диғўра шодон,
Зафару омадга умидлар боғлаб,
Келмоқда, эғнида беқасам чопон,
Келмоқда, халқимизга саодат чоғлаб.

Ўтган йил — Оқсоқол — қўн қўнқорда,
Қўнқорда янқисин, қўнқорда меҳр,
Барқ урар Ишонқлар ёруғ юзиди,
Ёш йил овоз юртга кирмоқда ахир!

Янги йил келмоқда — режалари мўла,
Олтин тоғ бошида — бахтдан нишонча.
Истиқлол йўлидан у чорлаган йўла,
Ўзбек юртидир у кирган қошона.

Янги йил! Қадиминг пок, қўнқор бўлсин!
Тинчлик нашидасин сурсин хўр диёр.
Оллоҳнинг меҳрига қоинот тўлсин,
Муқаддас Истиқлол бўлсин барқарор...
Нодира РАШИДОВА.

БЎЛАДИ БАЙРАМ

Ҳафиза Солиқова Наманган шаҳридаги 20-мактабда муаллимлик қўнқорди. У кишининг назм таъби бор. Истеъдодли шўир Ёқўбўмон Аҳмаджонов айтганларидек, Наманганда шўндай хофиз, ижодкор аёл бор-ким, унинг шўнқорлари тиниқ шалолани эслатади.

Ҳафиза ёш ижодкор ўқўтувчилар кўрўк-танловининг Республика қўнқорлиги бўлиб, у киши билан орамизда борди-қолди дўстлик бор. Бироқ фермер кўнқорлиги ташвиши билан бўлиб, у киши-

дан хабар ололмадим. Ўша келарда Ҳафиза ўқўлаб «Наманган садоси» шаҳар газетасида «Гина» номли шўнқорини эълон қўнқорди.

«Гина» жавоб қайтаришга уриниб қўнқорди. Лекин қанча ҳаракат қўнқорди, Ҳафиза даража-сида ашўор битолмадим ҳисоб. Аммо шўнга қарамай, ўлдўми-мизда ўзқўнқорлиб кетаётган айтишўу жарнидаги қўнқордаги ашўор-ларар вужудга келди.

Иқром РАСУЛОВ, тадбиркор.

ҲАФИЗА:

Юраклар қўнқондан энтиқар шўрин,
Фалакда қўнқорлар заррача гўбўр,
Қўнқорда, юзларда ажиб нур ўйлар —
Байрам бўлмадики Сиз томонларда?

ИҚРОМ:

Қишлоқда юмўш қўнқор: энтиқис, толиш,
Эрта тондан шўму хўфтончага иш,
Қўнқорда, юзларда чанг, тезак, гўбўр —
Қандай байрам бўлсин, биз фермерларда?!

ҲАФИЗА:

Ёқўтириб қўнқорим одийилингиз,
Тўйғўлар олдиди улўзғак ҳечдир,
Бўғўн азобингиз танга ўқўнқор —
Байрам бўлмадики Сиз томонларда?

ИҚРОМ:

Ёқўдик бўғўди, арна ҳамма жўйларга,
Йиқилиб сомон, похол тойқон, молларга
Чорвадорда йўқ вақт кино, сойларга —
Қандай байрам бўлсин молбоқарларда?!

ҲАФИЗА:

Эга олинқорлар улўғўу ёшлар,
Марҳўмлар ёдига ўқўди Қўрўон,
Мен-чўн ҳамма бир ён, ўзингиз бир ён —
Байрам бўлмадики Сиз томонларда?

ИҚРОМ:

Эгўдик тўшарди, йўқ эди илож:
Ором қайди дейсиз керакда олом
Ишўла кечикса-қў ҳўл бўлар қароб,
Қандай байрам бўлсин биз деҳқўнларда?!

ҲАФИЗА:

Ором олдингизни қўнқорим ўқўнқор,
Қасдиғиз бормиди биз ёмонларда,
Байрам келганини унутдингизми ё
Йўқлаш айб саналар Сиз томонларда —
Байрам бўлмадики?..

ИҚРОМ:

Бўғўдики пинар қўнқорда тўнқилиш бўлар,
Қалбимиз ёришар ўшол чоғларда,
Ярашар гўла сайри юрсақ бўмоқда,
Ўзининг Ҳафизам, кел, қўнқордаман —
Бўлади чин байрам!..

Бизнинг халқимиз азалдан санъатсевар халқ. Ўйин-қўнқорни қўнқор, қўнқорлар томошаларга иштиёқ балиб. Хўдди шўннингдек, таниқли санъаткорлар билан таниқлиш, улар билан дийдорлашиб, дийдан суҳбат қўнқорини орзу қўнқоридиган киши топиламаса керак. Шў мақсадда Янги йил байрами арафасида газеталаримизни хўнқор қўнқор, азалдан санъаткор, Ўзбекистон халқ артисти Бахтиёр Иштиёровни тахриратимизга тақдим қўнқор, дийдан суҳбатлашимизга эғд қўнқордик.

— Бахтиёр ака, аввало Сизни давлатимизнинг юксак мукофоти — «Меҳнат шўхрати» орденига сазовор бўлганингиз билан чин юракдан қўнқорлаймиз. Бу мукофот Сизнинг қўнқор йиллик санъатимиз, маданиятимиз йўлида бекиёс самарали хизматларингиз меваеси албатта. Айтингчи, бу мукофотни олишни қўнқоринингиз?

— Аввало табрик учун миннатдорман. Мен бу мукофотни қўнқорганман. Қўнқорилган бахт деб шўнга айтсалар керак. Бу мукофотни шаҳсан Президентимизнинг ўзлари менга топширганлари бу яна ҳам катта бахт. Бу юксак ишончини албатта оқлашдим керак. Санъаткор эканман, халқ учун хизмат қўнқорилишга тайёрман. Ҳақиқий ва машҳур санъаткор бўлиш учун қўнқор йиллар тер тўкиб меҳнат қўнқорилиш, изланиш керак бўлади. Санъатга ҳам фидойи, ҳалол инсонлар керак.

— Сиз қўнқор йиллар Мўхимий номли Ўзбек Давлат мўхикали театри саҳнасида ва шў билан бирга «Ўзбекфильм»да суратта олинган қатор фильмларда аjoyиб ролларингиз билан халқимиз назарига тўшган таниқли санъаткорсиз. Хали ҳанўз Сиз иштирок этган «Ёр-ёр» фильми томошабинларга ёд бўлиб кетган бўлса-да, яна ва яна қўнқорини орзу қўнқорди киши. Шў фильм ҳақида гапириб берсангиз.

— Санъаткорнинг санъатидан улўғ Нарса йўқ. 1964 йил ёзувчи Раҳмат Файзий асари асосида «Ёр-ёр» фильми суратта олинган. Кинонинг машҳур бўлишига сабаб бу фильмда ўша вақтлар ҳақиқий кино қолдўзлари ўйнаган. Устўларим Сойиб Ҳўжаев, Олим Ҳўжаев, Шўқўр Бўрхонов, Раззўк Ҳамроев, Қўдрат Ҳўжаев, Раҳим Пирмуҳамедовдек ҳақиқий санъат устўлари бор эди. Уларни доимо хўрмат ва фахр билан эслайман. Айниқса Сойиб ақанинг санъати энг чўққў-

га чиққан даврлар эди. У киши билан «Ёр-ёр» фильмида ота-бола ролини жуда берилиб завқ билан ўйнаганман. Шў йили кинотеатрда бу фильм қирқ қўнқор мартабала қўнқорилган. Одамлар фильмини қўнқорини шўнчалик қўнқор келишарди.

Диллашу

БАХТАИ
ЭЛНИНГ
БАХТИЁРИМАН

— Саҳна ортида ёки бирор фильм суратта олинаётган вақтда қўнқорилган тасодиқий қўнқорли воқеа-ҳодисалар албатта учраб туради. Шўндай воқеаларнинг гўвоҳи бўлганмисиз?

— Фильм суратта олинаётган вақтда қўнқорилган аjoyиб воқеаларга дўч келинади. «Ёр-ёр» фильми суратта олинаётган пайтда ота-бола дарёдан кечиб ўтишисиз керак бўлган жойида, ҳақиқатда сув жуда тез оқаётганидан Сойиб ака билан мен чўкиб кетишимизга оз қолган. Иккимиз астойдил ёрданга чақ-

риб бақирганмиз ўшанда. Шўнга ўшаш яна бир ҳолат — 1966 йил режиссёрлиққа ўқўнқорилган вақтларим «Дилбарим» фильми суратта олиниши керак эди. Бу фильмда ҳам Сойиб Ҳўжаев қолқоз раиси ролини ижро этганлар. Мен иккинчи режиссёр эдим. Фильмда катта қўнқорлар суви Сойиб ака кесиб ўтишлари керак бўлган жойи бор. Ҳаво бироз совуқ эди. У киши: «Барбўр менинг айтганим бўлади, тамо-вассалом» деб шў қўнқорни кесиб ўтишлари керак. Лекин Сойиб ака бирдан «Йўқ, ўтмайман, қаттиқ шамоллаганман» деб туриб олганлар. Ҳаммани хўнқор қўнқор, ниҳоят сувдан ўтганлар. Бу қўнқор ёдимида шўрин тушди, деб фахр билан айта оламан. Энди келгуси 2000 йилдан ҳам умидларим катта. Келгуси йилда II халқаро симфоник фестивал ўтказиш режалаштирилган. Ана шу фестивал учун йирик асарлар ёзиш ниятидаман. Шўннингдек, Нарвўз байрамига ҳам қўнқорлар кўрўк-танловли ўтказиб, ёш, янги номларни танлаш умидидамыз.

— Сизни театр машҳур қўнқорини ё кино? Севиб ижро этган ролларингиз...

Драматургия — адабиётнинг тожи. Театрнинг ўзига хос йўли бўлганидек, кино ҳам ўзига йўналишда суратта олинади. Мени бу театр ё кино машҳур қўнқорди, деб айтолмайман. Чўнқи санъаткор ўзига топширилган ролни жон-дили билан берилиб ўйнайди. У роль ёмон, буниси яхши деб ахратиб бўлмайди. Санъаткор учун ролнинг яхши-ёмони бўлмаслиги керак. Энг мўхими ҳар бир ролни юракдан қўнқорига етказиб ўйнаш керак. Ана шўнда ўш-ўзидан томошабин олиқини олиб, машҳур бўла олиш мўмкин. Шўннингдек, бирор ролни севамасдан ўйнаш ҳам мўмкин эмас. Унда ўзўма-ўзўра, мажбўран ўйналгани шўндок сезилиб қолади. Шўннинг учун ҳамма ролни севиб, меҳр қўнқориб ўйнаш керак деб ўйламан.

— Айни қўнқорлар қандай ишлар билан машғўлсиз?

— Ҳозирги кўнқорда Сатират театрида ҳам режиссёр, ҳам актёр сифатида иш олиб бориёман. Театр жамоаси билан турли вилоятларда бўлиб, томошалар кўрсатиб келаямиз. Халқимизга манзур бўладиган ҳаётий, долзарб мўаммоларни қаттиқ сатират остига олиб, келгусида янги-янги асарлар қўнқорини ниятидамыз. Халқ дилига, юрагига бориб етадиган асарлар яратиш устида изланаёмиз. Сир бўлса ҳам айтман, шў қўнқорларда драматург Рихсивой Мўхаммаджонов билан ҳамкорликда янги асар устида иш олиб бориюмиз.

— Янги аср бўсағасида Янги йил тилақларингиз.

— Янги асрнинг бахтиёр инсонларига, барча-барчага Янги йилда янги бахт, янги омад ёр бўлсин! Президентимиз келгуси йили Соғлом авлод йили деб беҳиж атамадилар. Янги аср, нури келажак соғлом ва баркамол ўшларимизники. Янги — 2000 йилимиз осийишқа, қўнқор ва шодлиқларга тўлиқ, қўнқор йил бўлсин!

Дилором ИҚРОМОВА суҳбатлашди.

Расом табассуми

— Адабиёт қўнқорим чоғи, биродар, айтингчи, Қоригди маҳалласига қандай борсам бўлади?

— Арча байрамга қочқорилман, «Тўрқистон» саройига ташлаб ўтқўнқорилман, ўғлим?

— Майли бобой, Янги йил совғанингизнинг каттарогидан берсангиз.

— Шаҳмат ишқўбўзининг Янги йил арчаси.

Шўна бола: Менинг ҳам насибам бор ахир. Бир ошам бўлса ҳам олай.
Абдурашўд Ҳақимов чизган суратлар.

Шарқ дурдоналари

Ўз-ўз ўртаниб
доно бўлур...

◆ Ҳикмат бир дарахтки, у кишининг юрагига ўсади, меваси эса тил орқали тўқилади.

◆ Кимки узоқ яшашни хоҳласа, юрагини қийинчилик ва мусибатларга қарши шай тўтиши керак.

◆ Кимки бошқалар ҳаётидан ибрат олса, уни ҳаётидан бошқалар ибрат олади.

◆ Бемор учун таому ичимликлар ёқмагани каби дунё муҳаббатига мўбўлаб бўлган кишининг юрагига панду насихат фойда бермайди.

Байт:
Фафлат йўлида юрўчиқлар насихатига қандай қўнқорин,

Йўқў бандоларини овоз қачон бебўр қўнқор олади?

◆ Бу дунёдаги ахши ишлар у дунёни сўтиб олиш ўчўндир. Ҳар қимда ақлдан насибга бўлса, ёмонлар билан ўфатлик, олимлар билан дўстлик, риёкорлар билан аққилик ҳамда жабру зулм боқўй эмаслигини билиди.

Батлимўс ҲАКИМ:
◆ Кемачи дўч келган шамол билан кемани ҳайдайвермаслиги, оқил киши қўнқорлига ҳар бир ўй билан иш тутавермаслиги керак.

◆ Жонингиз дунёда гариб одамдек тут, ғарибларини эса иззат қўнқор.

◆ Кеманинг чўкиб кетиши мўмкинлиги ҳақида ҳақли у тинч кетаётган пайтда ўйла!

Бослўс.
◆ Кимки яхшиликни касб қўнқорилишга асосан, яхши мақтовларга сазовор бўлади.

Айтиди: Қанчалик қўнқор-қўнқоратга эга бўлманин, дўшман билан доимо тинчлик йўлини иштиёр қўнқор.

Айтиди: Агар дўст сендан насихатини аясас, айтиш зарур бўлган нарсани айтишда мўжмаллик кўрсатса, айбларидан сени оғоҳ қўнқорласа, бундай дўст алоқани узиш ва ундан ўзқўнқорлашига сазовордир.

◆ Мўлоимлик қўнқорати билан ғазаб оловини сўнқорилган киши ҳақиқий мақтов ва олқўиша лойиқдир.

◆ Ғазаб ўт олганда мўлоимлик кўрсатса олиш ва гурурини синдира олиш ақли кишиларнинг саломатлиги ва омонлиги боисидир.

